

Akademie waldorfské pedagogiky

ve spolupráci se
Základní školou a střední školou waldorfskou v Praze na Opatově

Průvodce studiem

pro studijní program

*Podpůrná pedagogika
pro učitele základních škol*

„To, co se vyskytuje u dětí s odlišným vývojem, je jemnějším způsobem pozorovatelné u tzv.

normálního duševního života. U každého člověka vězí v některém zákoutí jeho duševního života nějaká abnormalita.“ Rudolf Steiner

Forma studia a jeho časový rozvrh

Studijní program má podobu dálkového studia. Probíhá formou víkendových seminářů (pátek a sobota), které se konají zhruba jednou měsíčně (dva roky, celkem 16 víkendů). Součástí studia jsou i dvě letní soustředění v délce jeden týden v každém roce.

Cíle studia

Waldorfská pedagogika se ve svém působení opírá o antroposoficky orientovanou antropologii, jejíž základy byly položeny v knize Všeobecná nauka o člověku jako základ pedagogiky (R. Steiner, 1919). Cílem tohoto přednáškového cyklu bylo poskytnout nový pohled na pochopení podstaty člověka a jeho harmonického vývoje. O tento myšlenkový základ se dodnes opírá waldorfská pedagogika, která poskytuje vzdělání dětem, jejich vývoj probíhá zdravě a není nijak zásadně narušen. Později ovšem byly možnosti waldorfské pedagogiky rozšířeny. V přednáškovém cyklu „Léčebná pedagogika“ (1924) jsou nastíněny základní principy práce s dětmi, jejichž vývoj byl nějakým způsobem narušen, kde nastaly odchylky a je třeba působit terapeuticky.

Tento studijní program předpokládá základní znalost principů waldorfské pedagogiky a zkušenost v jejich uplatňování v práci se zdravými dětmi. Je zaměřen především na prohloubení směřem k pochopení vývoje disharmonického. Bude se zabývat odchylkami od vývoje, jejich vzájemnými vztahy a možnostmi jejich korekce pomocí metod antroposofické léčebné pedagogiky. Zároveň nabídne širokou škálu uměleckých činností. Jejich zařazení má především za cíl podnítit vnitřní pohyblivost účastníků. Umělecké aktivity ale mohou napomoci k sebepoznání a tím i k většímu pochopení pro pedagogické otázky.

1. Osvojení poznatků antroposofické antropologie (pohledy na lidskou bytost z různých hledisek)
2. Základy medicíny (základní vhledy do vybraných oborů)
3. Rozvoj myšlení (práce s textem)
4. Rozvoj pozorování (hospitace, rozhovory o dítěti)
5. Rozvíjení vlastní schopnosti fantazie (umělecká cvičení)
6. Impulzy k sebevýchově

V rámci ukončení studia předloží studenti absolventskou práci, ve které zpracují kazuistiku vybraného dítěte včetně návrhu speciálně pedagogického působení.

Předpokladem pro absolutorium studia je pravidelná účast na kurzech, seminářích a cvičeních.

Studijní obsahy a témata se v závislosti na možnostech lektorského obsazení mohou dílčím způsobem měnit.

Struktura studijního programu

Základní kurzy prvního roku studia

(Období od zahájení semináře do závěru letního soustředění)

Základní témata:

1. Vývoj dítěte
2. Práce s textem
3. Základní typologie
4. Umělecké činnosti
5. Základy medicíny
6. Osobnostní rozvoj

Součástí 1. ročníku budou praktická cvičení pozorování ve formě následků ve třídách (po skupinách v pátek 1x – 2x za rok).

Letní kurz prohloubení a uzavření témat 1. ročníku

1. Prohloubení a uzavření témat 1. ročníku (konstituce, charakteristiky, LPK)
2. Samostatné činnosti – práce s textem, umělecké činnosti
3. Speciálně pedagogické metodické kurzy

Základní kurzy druhého roku studia

Základní témata:

1. Biografická práce ve skupinách
2. Přednášky - základní typologie
3. Semináře k rozhovoru o dítěti
4. Umělecké činnosti
5. Práce s textem

Součástí 2. ročníku budou praktická cvičení pozorování dítěte a vytvoření obrazu tohoto dítěte na základě fenoménů podpůrné pedagogiky.

Krátké charakteristiky jednotlivých tematických oblastí

- Vývoj dítěte
Opakování a upevnění podstatných specifických rysů vývoje dítěte od raného dětství k dospělosti. Výborná znalost vývojových fází dítěte je základním předpokladem při studiu abnormalit, nerovnoměrností a odchylek v léčebné pedagogice
- Práce s textem
Čtením a studiem vybraných kapitol z níže uvedených titulů budeme pracovat na prohloubení vlastního myšlení a pochopení podstaty jednotlivých abnormalit z hlediska antroposofického pohledu na člověka

- Základní typologie
V tomto bloku se budeme zabývat konkrétními obrazy abnormalit projevujícími se u dětí v jednotlivých oblastech (kognitivní schopnosti, emocionalita, vůle ad.) a konkrétními charakteristikami SPU, PAS, ADHD, ADD ad.
- Umělecké činnosti
Při uměleckých činnostech (eurytmie, hudba, kreslení forem, malování, Bothmerova gymnastika, modelování, chirofonetika, dynamické kreslení) budeme rozvíjet své kreativní a umělecké schopnosti
- Medicína
V medicínských přednáškách získáme základní vhledy do jednotlivých lékařských oborů a jejich souvislosti s léčebnou pedagogikou
- Osobnostní vývoj
Budeme se zabývat sebereflexí a sebevýchovou
- Biografická práce ve skupinách
Hlubší poznání zákonitostí běhu lidského života
- Semináře k rozhovoru o dítěti
Praktickými cvičeními se budeme učit pozorovat a vytvářet co nejpřesnější obraz konkrétního dítěte z hlediska trojčlennosti a čtyřčlennosti lidského organismu

Způsoby hodnocení a zpětné vazby

Závěrečná práce

Studium semináře se uzavírá prezentací závěrečné práce a závěrečným rozhovorem.

Požadovaná účast na vzdělávání

Úspěšné ukončení studia předpokládá pravidelnou a úplnou účast na výuce. Ze zdravotních či vážných osobních důvodů, které jsou řádně omluveny, je možné individuální řešení. K získání osvědčení je třeba alespoň 80 % účasti.

Literatura:

Pracovat se bude s vybranými kapitolami následující literatury:

Steiner, Rudolf:
Léčebně pedagogický kurz
Všeobecná nauka o člověku
Terapie duše
König, Karl: Diagnóza v léčebné pedagogice
Lievegoed, Bernard: Vývojové fáze dítěte
Uhlenhoff, Wilhelm: Kazuistiky dětí ze Steinerova Léčebně-pedagogického kurzu
Soesman, Albert: Dvanáct smyslů
Koepke, Hermann: Tři stupně ve vývoji školního dítěte
Glöckler, Michaela: Chodit, mluvit, myslet
Dostal, Jan: Tvořivá řeč
Woitinas, Siegfried: Indigové děti
McAllen, Audrey: Léčebně pedagogická cvičení
Holtzapfel, Walter: Děti s vývojovými problémy
Terlouw, Moniek; Mensink, Annette; Rijke, Hans: Děti s hádankami